

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЈА
ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ОБЈЕКТА У КОЈИМА СЕ ПОСЛУЈЕ ХРАНОМ ЖИВОТИЊСКОГ
ПОРЕКЛА ЗА ПЕРИОД ОД 2016. ДО 2021. ГОДИНЕ

Национална стратегија за унапређење објеката у којима се послује храном животињског порекла за период од 2016. до 2021. године тематски је подељена у пет целина, и то:

- 1) уводна разматрања са основним информацијама о стратешком, правном и институционалном оквиру;
- 2) стање објеката у којима се производи храна животињског порекла;
- 3) дугорочни циљеви и мере за унапређење објеката у којима се послује храном животињског порекла;
- 4) механизми за спровођење Националне стратегије;
- 5) акциони план за спровођење Националне стратегије.

Скраћенице које се користе у тексту:

- ЕК - Европска комисија;
- ЕУ - Европска унија;
- ИПАРД програм - Инструмент претприступне помоћи за рурални развој;
- МПЗЖС - Министарство пољопривреде и заштите животне средине;
- Национална стратегија - Национална стратегија за унапређење објеката у којима се послује храном животињског порекла у Републици Србији за период од 2016. до 2021. године;
- Национални програм - Национални програм за унапређење објеката;
- НПАА - Национални програм за усвајање правних тековина ЕУ;
- НАССР - Анализа опасности и критичне контролне тачке;
- ССП - Споразум о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране и Републике Србије са друге стране.

Објашњења појединих појмова:

- *објекти у којима се послује храном животињског порекла* - јесу објекти за производњу, прераду, паковање и складиштење хране животињског порекла (месо, млеко, риба, јаја, мед, жабе и пужеви);

- *Савет за унапређење сектора за производњу хране* - јесте савет који разматра нацрте аката надлежних органа у области производње и прераде хране животињског порекла и управљања споредним производима животињског порекла, који се односе на испуњавање ЕУ услова и даје савете за проналажење најбољих решења за привреду Републике Србије.

1. УВОДНА РАЗМАТРАЊА СА ОСНОВНИМ ИНФОРМАЦИЈАМА О СТРАТЕШКОМ, ИНСТИТУЦИОНАЛНОМ И ПРАВНОМ ОКВИРУ

Влада Републике Србије је као припрему за отварање приступних преговора усвојила документ под називом Национални програм за усвајање правних тековина ЕУ - НПАА.

НПАА дефинише развојне и стратешке циљеве као и политике, реформе и мере потребне за реализацију ових циљева, утврђује детаљни план усклађивања законодавства и дефинише људске, буџетске ресурсе и остале фондове потребне за спровођење планираних задатака.

НПАА утврђује не само обавезе које се тичу преношења права ЕУ у домаћи правни систем, већ и задатке који се морају спроводити како би се испунили потребни критеријуми, као детаљан план, временски оквир и приоритете усвајања прописа и одређује органе одговорне за њихову припрему.

Приликом одређивања приоритета за усклађивање прописа са прописима ЕУ, узети су у обзир:

- 1) Споразум о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране и Републике Србије са друге стране (ССП);
- 2) ставови и оцене ЕУ изнети на састанцима скрининга, за поглавља за која су састанци скрининга одржани у моменту израде ревизије НПАА;
- 3) секторске и опште државне стратегије, како би се постигла кохерентност у планирању и извршавању мера.

У периоду који претходи приступању ЕУ, од Републике Србије, као земље кандидата за чланство у ЕУ, захтева се да утврди мере и активности будућих реформи сектора пољопривреде, посебно производње хране животињског порекла.

Дефинисање циљева, приоритета и оквира политичких и институционалних реформи у области пољопривреде и прехранбене индустрије, морају бити усвојени као основни и дугорочни стратешки документ, у циљу потпуне примене хигијенских стандарда ЕУ у објектима у којима се послује храном животињског порекла.

Усклађивање са прописима ЕУ и њихово спровођење у сектору пословања храном веома су захтевни и представљају кључни део припрема за преузимање обавеза које доноси чланство у ЕУ.

Национална стратегија дефинише главне правце унапређења објеката, како би се омогућило субјектима у пословању храном да испуне нове законске услове о хигијени хране и наставе са радом на равноправан и конкурентан начин на домаћем и међународном тржишту. Национална стратегија дефинише дугорочне циљеве и мере за унапређење објеката као и Акциони план за процес унапређења објеката и обухвата посебне активности и мере за оцењивање и унапређење општих и посебних услова хигијене у објектима, који у складу са прописима ЕУ, морају да се одобре за стављање у промет хране животињског порекла на тржиште ЕУ. Национална стратегија је припремљена у сарадњи са експертима ЕУ преко ИПА пројеката, користећи најбољу праксу за категоризацију и унапређење објеката у земљама чланицама, током процесу приступања. Наиме земље које су се припремале за улазак у ЕУ су одабрале форму документа у виду Стратегије, узимајући у обзир значај оцене, категоризације и праћења поступка унапређења објеката и обавезу на коју мора да се обавезе сама Влада једне земље.

У том смислу, израда Националне стратегије указује на потребу да се новим концептом реагује на изазове током процеса преговарања:

1) технолошки развој у преради хране на начин какав је у европским земљама и ефикасно суочавање пољопривредног сектора са новим технологијама и поступцима производње;

2) повећање ефикасности свих страна у ланцу хране и постизање конкурентности пољопривредно - прехрамбеног сектора;

3) обезбеђивање стабилног дохотка и пословног окружења за произвођаче хране;

4) остваривање економских, еколошких и социјалних циљева одрживог развоја, у чему мултифункционална пољопривреда и рурални развој имају посебно место.

На основу Националне стратегије, МПЗЖС ће израдити Национални програм за унапређење објеката у којима се послује храном животињског порекла. Национални програм треба да дефинише и опише процес унапређења објеката, критеријуме који ће се користити током процеса унапређења објеката и помогне субјектима да испуне одговарајуће стандарде ЕУ, рокове за транспоновање прописа „Хигијенског пакета“ и активности и мере које надлежни органи треба да спроведу у задатом временском периоду.

Национални програм се доноси након усвајања Националне стратегије у року од 6 месеци.

Национални програм ближе прописује:

- Листу прописа које треба усагласити са законодавством ЕУ у области хигијене хране и добробити животиња
- Поступак припреме за спровођење процеса унапређења објеката,
- Врсте објеката који ће бити категорисани
- Именовање Централне радне групе,
- Именовање посебних инспекцијских тимова,
- Организација и програми обука посебних инспекцијских тимова
- Припрема и усвајање докумената о категоризацији,
- Јачање институционалних капацитета,
- Кампања подизања свести о процесу унапређења објеката, категоризација и праћење процеса унапређења.

Национални програм треба да омогући субјектима обухваћеним програмом да испуне нове законске захтеве и да наставе са радом у циљу равноправног и конкурентног укључивања на национално, европско и светско тржиште.

МПЗЖС стратешки подстиче побољшање хигијенских стандарда у објектима у области ветеринарског јавног здравства. Ово стратешко одређење и доследно спровођење одлука о реализацији Националног програма треба да допринесе вишем нивоу безбедности хране и да омогући објектима да наставе са производњом, прерадом и прометом хране на домаћем и међународном тржишту, са позитивним утицајем на националну привреду и друштвени статус запослених у сектору производње хране животињског порекла.

Национална стратегија обухвата:

1) процену стања у објектима - надлежни орган/ветеринарска инспекција извршиће службене контроле општих и посебних услова у објектима и извршити оцену свих објеката,

како би се проценио ниво усаглашености структурних и хигијенских услова у објектима, у складу са захтевима ЕУ;

2) категоризацију објеката - на основу оцене, објекти ће бити категоризовани као објекти који јесу или нису усаглашени са захтевима ЕУ;

3) унапређење стања у објектима - уколико субјекти у пословању храном, чија структура објеката није усаглашена са захтевима ЕУ одлуче да наставе са радом, обавезни су да израде индивидуални акциони план за унапређење услова у објектима, а у циљу постизања усаглашености са прописима ЕУ. У индивидуалном акционом плану субјекти утврђују активности и рокове које планирају да спроведу у циљу отклањања свих неусаглашености утврђених њиховом оценом. Током процеса унапређења МПЗЖС, односно Управа за ветерину као орган у саставу, пратиће реализацију свих индивидуалних акционих планова. Током процеса унапређења, објекти ће обављати производњу хране без прекида, у складу са условима за безбедност хране која се ставља у промет.

1.1. Методологија израде Националне стратегије

Национална стратегија је припремљена у складу са савременим принципима као начином за креирање и операционализацију јавних политика. Постоји неколико фаза стратешког планирања, које се могу дефинисати у три основна корака:

1) *креирање јавне политике* - креирање политике безбедности хране подразумева утврђивање развојних циљева и очекиваних резултата, кроз дефинисање проблема у систему безбедности хране и предлагање циљева чија реализација води до њиховог решења;

2) *спровођење (имплементација)* - подразумева успешну примену свих активности дефинисаних у оквиру процеса креирања политике безбедности хране, које ће довести до успешног испуњења свих планираних циљева. Спровођење политике безбедности хране је у надлежности Владе и захтева дефинисање одговорности појединих органа и организација, њихову хоризонталну и вертикалну повезаност, одређивање стабилних и транспарентних финансијских извора за реализацију предвиђених решења;

3) *контрола и оцењивање* - свака стратегија, програм и акциони план подлежу контроли и оцењивању спроведених активности и мера. Фаза оцене и надгледања спровођења политике представља завршни корак, односно фазу у којој се утврђују резултати и ефективност спроведене политике. Оценом се осигурава стално унапређење квалитета са корективним мерама. За сваку од описаних фаза одређена су или ће бити утврђена правила и процедуре, која су дефинисана законским или другим правним механизмима.

1.2. Веза са другим стратешким документима

У Републици Србији је током последњих неколико година усвојен велики број докумената, стратегија и закона којима се регулишу значајна питања везана за пољопривреду и безбедност хране.

Усвајањем Националне стратегије, практично ће бити испуњене законске претпоставке за доношење Националних програма за развој пољопривреде и руралног развоја. На тај начин, држава ће свим заинтересованим странама обезбедити јасну платформу за будуће активности.

Основни правци развоја Републике Србије, као и развоја пољопривреде и прерађивачке индустрије хране одређени су кроз националне стратешке документе: НПАА, Национална стратегија одрживог развоја („Службени гласник РС”, број 57/08), Стратегија пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014-2024. године („Службени гласник РС”, број 85/14) и ИПАРД програм за Републику Србију за период 2014-2020. године („Службени гласник РС”, број 30/16).

1.3. Опште одредбе и правни основ за унапређење објеката

Правни оквир за унапређење објеката дефинисан је низом националних и међународних правних аката.

Предуслов за процес унапређења објеката је усвајање и спровођење националних прописа који су усаглашени са захтевима за хигијену хране („хигијенски пакет”) и са другим одговарајућим прописима ЕУ.

Правни основ за процес оцене, категоризације и унапређења објеката је и Национална стратегија на основу које ће МПЗЖС донети правне акте за несметано спровођење следећих планираних активности:

- 1) оцена и категоризација објеката од стране надлежног органа;
- 2) достављање индивидуалних акционих планова за унапређење објеката од стране субјеката у пословању храном;
- 3) оцена индивидуалних акционих планова за унапређење објеката од стране надлежног органа;
- 4) праћење спровођења индивидуалних акционих планова унапређења објеката од стране надлежног органа;
- 5) предузимање законских мера од стране надлежног органа.

Закони и подзаконски акти који су релевантни за област унапређења објеката су: Закон о безбедности хране („Службени гласник РС”, број 41/09); Закон о ветеринарству („Службени гласник РС”, бр. 91/05, 30/10 и 93/12); Закон о добробити животиња („Службени гласник РС”, број 41/09); Правилник о условима хигијене хране („Службени гласник РС”, број 73/10); Правилник о ветеринарско-санитарним условима, односно општим и посебним условима за хигијену хране животињског порекла, као и о условима хигијене хране животињског порекла („Службени гласник РС”, бр. 25/11 и 27/14); Правилник о начину и поступку спровођења службене контроле хране животињског порекла и начину вршења службене контроле животиња пре и после њиховог клања („Службени гласник РС”, број 99/10); Правилник о декларисању, означавању и рекламирању хране („Службени гласник РС”, бр. 85/13 и 101/13); Правилник о начину разврставања и поступања са споредним производима животињског порекла ветеринарско санитарним условима за изградњу објеката за сакупљање, прераду и уништавање споредних производа животињског порекла, начину спровођења службене контроле, као и условима за сточна гробља и јаме гробнице („Службени гласник РС”, бр. 31/11, 97/13 и 15/15); Правилник о утврђивању мера раног откривања и дијагностике заразне болести трансмисивних спонгиоформних енцефалопатија, начину њиховог спровођења, као и мерама за спречавање ширења, сузбијање и искорењивање ове заразне болести („Службени гласник РС”, бр. 96/10 и 33/16); Правилник о општим и посебним условима хигијене хране у било којој фази производње, прераде и промета („Службени гласник РС” број 72/10); Упутство о поступку утврђивања ларви *Trichinella Spiralis* у месу свиња, коња и дивљачи и производима од меса свиња, коња и дивљачи (Број: 323-02-2873/2002-09, 12. новембар 2002.

године); Правилник о начину успостављања и организације Система брзог обавештавања и узбуђивања за безбедност хране и хране за животиње („Службени гласник РС”, број 62/13); Правилник о условима и средствима за лишавање животиња живота, начину поступања са животињама непосредно пре клања, начину омамљивања и искрварења животиња, условима и начину клања животиња без претходног омамљивања, као и програму обуке за добробит животиња током клања („Службени гласник РС”, број 14/10);

Европски савет је 28. јуна 2013. године донео одлуку о отварању приступних преговора са Републиком Србијом и позвао ЕК да изради Преговарачки оквир за вођење преговора о приступању Републике Србије ЕУ. Након одлуке Европског савета да земља кандидат може да почне са преговорима за улазак у ЕУ и усвојеног преговарачког оквира (*Negotiating Framework*), од 21. јануара 2014. године одржана је прва Међувладина конференција, којом је означен формални почетак преговора.

Потписивањем ССП Република Србија препознала је важност усаглашавања постојећих националних прописа са законодавством ЕУ, као и његовог ефективног спровођења. Република Србија обавезала се да постепено усклађује постојеће и будуће законе са правним тековинама ЕУ, као и да их примењује и спроводи.

Правовремена имплементација прописа ЕУ, као и спровођење процеса унапређења објеката, од кључне је важности за припремљеност надлежних органа и субјеката у пословању храном на могућности и изазове које доноси период приступања/преговора са ЕУ, као и чланство у ЕУ.

Кључни прописи ЕУ са којим треба да се усклади домаће законодавство везано за област безбедности хране, нису дефинисани јединственим законским актом, већ групом прописа који дефинишу имплементацију система безбедности хране („хигијенски пакет”) ЕУ: *Уредба (ЕЗ) број 178/2002* Европског парламента и Савета од 28. јануара 2002. године о утврђивању општих принципа и услова закона о храни, оснивању Европске агенције за безбедност хране и утврђивању процедура које уређују област безбедности хране; *Уредба (ЕЗ) број 882/2004* Европског парламента и Савета од 29. априла 2004. године о службеним контролама које се спроводе ради утврђивања усаглашености са законом о храни и храни за животиње, као и са прописима из области здравља и добробити животиња; *Уредба (ЕЗ) број 852/2004* Европског парламента и Савета од 29. априла 2004. године о хигијени прехранбених производа; *Уредба (ЕЗ) број 853/2004* Европског парламента и Савета од 29. априла 2004. године о утврђивању посебних правила о хигијени хране животињског порекла; *Уредба (ЕЗ) број 854/2004* Европског парламента и Савета од 29. априла 2004. године о утврђивању посебних правила организације службених контрола производа животињског порекла намењених за исхрану људи; *Директива (ЕЗ) број 2000/13* Европског парламента и Савета од 20. марта 2000. године о усклађивању закона земаља чланица који се односе на декларисање, презентацију и оглашавање прехранбених производа; *Уредба (ЕЗ) број 1069/2009* Европског парламента и Савета од 21. октобра 2009. године о здравственим правилима за споредне производе који нису намењени за исхрану људи; *Уредба Савета (ЕЗ) број 142/2011* Европског парламента и Савета од 25. фебруара 2011. године којом се примењује *Уредба (ЕЗ) број 1069/2009* о здравственим правилима за споредне производе који нису намењени за исхрану људи и Директива Савета 97/78 која се односи на неке узорке и предмете који се изузимају од ветеринарске контроле на граници; *Уредба Савета (ЕЗ) број 999/2001* Европског парламента и Савета од 22. маја 2001. године о правилима за превенцију, контролу и искорењивање одређених трансмисивних спонгиформних енцефалопатија; *Уредба Савета (ЕЗ) број 2073/2005* о микробиолошким

критеријумима за храну; *Уредба (ЕЗ) број 2075/05* о контроли меса свиња, дивљих животиња и коња на присуство *Trichinella* врста; *Уредба Савета (ЕУ) број 16/2011* о спровођењу мера за Систем брзог обавештавања и узбуњивања за храну и храну за животиње (RASFF); *Уредба Савета (ЕЗ) број 1099/2009* од 24. септембра 2009. године о добробити животиња у време клања и убијања; *Уредба (ЕК) бр. 2074/2005* од 5. децембра 2005. године којом се утврђују мере које се спроводе за одређене производе на основу Уредбе (ЕК) бр. 853/2004.

Након завршетка процеса процене и категоризације, а на основу листе објеката са неусаглашеностима и роковима за њихово отклањање, Република Србија ће моћи да преговара са ЕК о прелазном периоду само за објекте у којима процес унапређења не буде завршен до дана приступања.

1.4. Институционални оквир

Влада је одговорна за успостављање и спровођење стратешког и законског оквира којим се на свим нивоима државне управе омогућава спровођење система безбедности хране и контроле хигијене хране животињског порекла, утиче на развијање јавне свести и успостављање комуникације између заинтересованих страна у циљу успостављања партнерства у систему. Институционална одговорност у доследној примени Акционог плана, извештавања о напретку у спровођењу Националне стратегије, као и извештаји о праћењу спровођења планираних мера, уз подршку и посвећеност Владе, као и финансирање, најважнији су елементи имплементације Националне стратегије.

Органи и организације надлежни за управљање системом безбедности хране су:

1) МПЗЖС - представља централни орган за вршење послова државне управе који предлаже Влади Националну стратегију за унапређење објеката у којима се послује храном животињског порекла, припрема и доноси прописе и, координира и врши послове развоја пољопривреде и прехранбене индустрије, издаје дозволе, сагласности, потврде и друге акте прописане законом и о томе води евиденцију и другим актима које су издали други надлежни органи, утврђује овлашћене организације у складу са законом, врши надзор и контролу примене мера поступања у процесу контроле прехранбене индустрије, предузима друге мере и активности у складу са међународним уговорима и споразумима, организује и спроводи инспекцијски надзор у области пољопривреде, организује и прати рад Савета за унапређење сектора за производњу хране;

2) Управа за ветерину - орган у саставу МПЗЖС, обавља послове заштите здравља и добробити животиња, ветеринарско-санитарне контроле у производњи и у унутрашњем и међународном промету животиња, хране и производа животињског порекла и споредних производа животињског порекла; регистрације, одобравања и контроле рада објеката;

3) Сектор за рурални развој - обавља послове који се односе на израду, праћење и спровођење програма за рурални развој у циљу повећања ефикасности, унапређење ефикасности мера руралног развоја и социоекономских аспеката живота, обезбеђивање донаторске помоћи за реализацију развојних програма и пројеката у области пољопривреде;

4) Управа за аграрна плаћања - пружа подршку програмима који се односе на инвестиције у пољопривреди за унапређење конкурентности и достизање стандарда квалитета, одрживи рурални развој, унапређење руралне економије, припрему и спровођење локалних стратегија руралног развоја;

5) Министарство здравља - обавља послове који се односе на производњу и промет лекова, медицинских средстава и помоћних лековитих средстава, укључујући безбедност

дијететских производа, хране за бебе и малу децу, ароме, ензиме, воду за пиће и друго, област заштите становништва од заразних болести;

6) Министарство државне управе и локалне самоуправе - обавља послове који се односе на усмеравање и подршку јединицама локалне самоуправе у обезбеђивању законитости и ефикасности рада и стварању повољних услова за развој прехранбене индустрије, стварање услова за приступ и реализацију пројеката који се финансирају из средстава претприступних фондова ЕУ и донација, доношење локалног плана и обезбеђивање услова за несметано пословање и стара се о спровођењу, издавању дозвола, одобрења и других аката у складу са законом, води евиденцију и податке доставља министарству;

7) Привредна комора Србије - врши праћење преко својих удружења и анализирање привредних кретања у области прехранбене индустрије и предлагање мера ради унапређења услова рада и пословања чланова удружења, кроз мере економске политике, пореског и царинског система, учествује у предлагању и изради закона и подзаконских аката, прати усаглашавања и примену међународних техничких стандарда и нормативе, учествује у стварању амбијента за актуелне процесе интеграције у европско и светско тржиште, предлаже мере за заштиту интереса домаће производње, отклањање монополског положаја на домаћем тржишту, унапређење пословног морала, информисање чланове удружења о предстојећим европским и светским интеграционим токовима (ЦЕФТА, ЕУ, СТО и др), реализује активности из области шумарства, дрвне индустрије, целулозе и папира, везане за унапређења развоја руралних подручја, учествује у раду Савета за унапређење сектора за производњу хране;

8) Стручне организације за развијање система безбедности хране (институти, факултети и др).

У предстојећем периоду потребно је осим правно - нормативних инструмената, уредити права, обавезе и одговорности државе, субјеката у пословању храном, државних органа, привредних и других правних субјеката и других делатности и активности у Републици Србији који имају везе са унапређењем објеката у којима се послује храном животињског порекла. Уз подршку МПЗЖС и других државних органа и организација потребно је успоставити инструменте за унапређење стања и активирање потребних капацитета и потенцијала у сектору из области контроле и надзора безбедности хране животињског порекла.

2. СТАЊЕ ОБЈЕКТА ЗА ПРОИЗВОДЊУ ХРАНЕ ЖИВОТИЊСКОГ ПОРЕКЛА

Током процеса транзиције у Републици Србији, спроведен је највећи део процеса приватизације и промена виталних делова привреде, постигнута је макроекономска стабилност, започета је либерализација тржишта и државна политика је била фокусирана на успостављање и одржавање макроекономске стабилности и остваривање високе стопе привредног раста.

Акцент је стављен на подстицање привредног амбијента за инвеститоре, реформу пореског система и јавног сектора, стварање услова за успостављање приватног и јавног партнерства, смањење сиве економије, као и друге активности које треба да помогну јачању државе. Међутим, у неким сегментима реформисање је само започето, у неким процес

реформи није текао континуирано, док је напредак неких системских реформи далеко одмакао.

Од друге половине 2008. године, Република Србија почиње да се суочава са негативним ефектима преливања глобалне кризе на домаће економске и финансијске токове. Ефекти кризе су се манифестовали најпре у успоравању, а потом и паду привредне активности, насталим као последице пада тражње на домаћем и светском тржишту, као и смањеног прилива страног капитала.

Оваква ситуација условила је повећање производње и прераде хране, јер је та активност представљала брзу могућност да се обезбеди егзистенција субјеката. Време транзиције довело је до појаве великог броја објеката, најчешће малог капацитета, са малим бројем едукованих радника и једноставним системима самоконтроле, који су имали интерес пласирања производа на домаћем тржишту. У дугом периоду експлоатације, субјекти су из економских разлога мало улагали у одржавање и инвестирање у структурне услове у објектима за производњу и прераду хране животињског порекла.

Истовремено, тржиште Републике Србије се постепено отварало ка другим тржиштима и расла је свест произвођача хране о ограничениости домаћег тржишта, потреби излаза на европско и друга међународна тржишта, али и свест потрошача о значају безбедности хране и одговорности субјеката у пословању храном. Такође, присуство и развој националних и међународних тржишних ланаца за снабдевање храном, отворили су нове перспективе, али и обавезе субјеката у вези грађевинске и техничко-технолошке структуре објеката и услова хигијене у производњи и промету хране, система самоконтроле и безбедности производа који се стављају на тржиште.

Обавеза преузимања правних тековина ЕУ у области безбедности хране захтева национални консензус око промене правног приступа и примене одговарајуће правне технике, која ће да обезбеди потпуно преношење захтева прописа ЕУ који се примењују на опште и посебне услове хигијене хране животињског порекла, безбедност хране и службене контроле којима се потврђује испуњеност захтева прописа о храни. Сви објекти које се баве храном животињског порекла су одобрени и уписани у Централни регистар објеката и Регистар одобрених објеката који води Управа за ветерину, у коме се налазе подаци о свим објектима који се баве делатношћу производње и промета хране животињског порекла.

Постоји потреба за поједностављивањем процеса регистрације за објекте који се баве производњом производа од млека, меса и меда у домаћинству, који сада морају да поштују комплетну процедуру за одобравање, уместо да се на њих примењује поступак регистрације.

Доношењем прописа којим ће се ближе уредити поступак регистрације и одобравања објеката биће омогућено да се израде процедуре за одобравање објеката, на основу делатности које ће субјекат у пословању храном обављати у објектима. Овим ће бити омогућено да се објекти групишу у врсте по делатностима које се у објекту обављају, што ће значити и ажурирање евиденције објеката.

Неусаглашеност националних прописа о хигијени хране по садржају и структури, доводи до ризика неадекватне и нетранспарентне примене захтева у процесу категоризације и унапређења објеката, као основе за равноправно и конкурентно укључивање свих субјеката у пословању храном животињског порекла на будуће заједничко тржиште ЕУ у које је укључена и Република Србија. Посебно је важно да се реално ускладе прелазни периоди за примену одређених одредби прописа који захтевају подизање капацитета и обезбеђење неопходних ресурса.

У Републици Србији је у Регистар одобрених објеката тренутно уписано преко три и по хиљаде објеката који су регистровани и одобрени за производњу и промет хране животињског порекла, од чега ће Националним програмом бити обухваћено око хиљаду и по објеката, без обзира на капацитет, претежно оних који се баве производњом, прерадом и прометом меса и млека (Табела 1 - Врста и број објеката у Регистру одобрених објеката који ће бити обухваћени Националном стратегијом и Табела 2. - Врста и број објеката у Регистру одобрених објеката који неће бити обухваћени Националном стратегијом).

Међутим, проценом нивоа усаглашености структурних услова и категоризацијом, односно Националним програмом, неће бити обухваћени објекти који су одобрени за извоз у ЕУ за делатности за које испуњавају захтеве прописа ЕУ. На основу процене ризика коју одређена производња хране може да носи са собом, ЕУ обавезује земље које се придружују да изврше оцену и категоризацију објеката за производњу меса и млека. Неусаглашени услови у објектима који се баве месом и млеком могу довести до појаве болести које се преносе храном, те је зато стални надзор и подизање степена испуњености услова од примарног значаја за спровођење овог процеса.

Националним програмом посебно ће бити разрађен начин, обим и динамика контроле објеката из Табеле 2, у складу са расположивим капацитетима Управе за ветерину и условима које преговарачки тим Републике Србије са ЕУ утврди за поједине врсте објеката из ове табеле.

Табела 1: Врста и број објеката у Регистру одобрених објеката ветерину који ће бити обухваћени Националном стратегијом *

Врста објекта	Број објеката ⁽¹⁾	Број објеката ⁽²⁾ одобрених за извоз у ЕУ
ОБЈЕКТИ ЗА КЛАЊЕ (говеда, свиње, овце, коњи)	151	2
ОБЈЕКТИ ЗА КЛАЊЕ (живина)	25	-
КОМБИНОВАНИ ОБЈЕКТИ (клање, расецање, прерада – говеда, свиње, овце, коњи)	306	7
КОМБИНОВАНИ ОБЈЕКТИ (клање, расецање, прерада – живина)	65	1
ПРЕРАДА МЕСА (говеда, свиње, овце, коњи)	362	2
ПРЕРАДА МЕСА (живина)	2	-
РАСЕЦАЊЕ МЕСА (говеда, свиње, овце, коњи)	9	-
РАСЕЦАЊЕ МЕСА (живина)	4	-

РАСЕЦАЊЕ И ПРЕРАДА МЕСА (говеда, свиње, овце, коњи)	232	1
РАСЕЦАЊЕ И ПРЕРАДА МЕСА (живина)	3	-
ТОПЉЕНА ЖИВОТИЊСКА МАСТ И ЧВАРЦИ (прерада)	2	
ОБРАДА МЕСА ДИВЉАЧИ	10	-
ОБРАДА МЕСА ГАЈЕНЕ ДИВЉАЧИ	3	-
ПРЕРАДА МЛЕКА	262	8
ОБРАДА И ПРЕРАДА РИБЕ	43	4
ОБРАДА ЦРЕВА	13	1
ОБРАДА/ПРЕРАДА ПУЖЕВА/ ЖАБЉИХ. БАТАКА	7	-
ПРЕРАДА ЈАЈА	2	1
УКУПНО	1501	27

* Број објеката се мења на дневном нивоу

⁽¹⁾ Укупан број објеката, укључујући и број објеката одобрених за извоз у ЕУ

⁽²⁾ Број објеката објављен на Листи трећих земаља ЕУ

Табела 2: Врста и број објеката у Регистру одобрених објеката који неће бити обухваћени Националном стратегијом*

Врста објекта	Број објеката ⁽¹⁾	Број објеката ⁽²⁾ одобрених за извоз у ЕУ
САБИРАЛИШТА (млеко)	1470	-
СВЕЖА ЈАЈА – СОРТИРАЊЕ/ПАКОВАЊЕ	1	-
ОБРАДА - ПРЕРАДА МЕДА	46	8
САКУПЉАЊЕ И ПАКОВАЊЕ МЕДА (домаћинства)	364	-
ХЛАДЊАЧЕ	260	13
УКУПНО	2141	21

* Број објеката се мења на дневном нивоу

⁽¹⁾ Укупан број објеката, укључујући и број објеката одобрених за извоз у ЕУ

⁽²⁾ Број објеката у Регистру Управе за ветерину

Добробит животиња у свим сегментима пољопривреде, од примарне производње (услови на фармама), просторија за привремени смештај животиња, до омамљивања и клања тренутно се не налази на довољно високом нивоу, али ће у будућности представљати велики изазов за све субјекте у ланцу производње хране животињског порекла.

Субјекти у пословању храном суочени су са недостатком финансијских средстава неопходних за озбиљна структурна побољшања, али и са одређеним недостацима знања из области производње, технологије и безбедности хране. Међутим, неопходно је да се у Републици Србији подигне ниво свести субјеката у пословању храном о значају безбедности хране и добробити животиња, повећању конкурентности на међународним тржиштима и могућности коришћења националних и европских мера подршке у виду опреме и изградње објеката.

3. ДУГОРОЧНИ ЦИЉЕВИ И МЕРЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ОБЈЕКТА

Дугорочни циљеви обухватају опште и специфичне циљеве и мере за унапређење објеката који се баве производњом хране животињског порекла.

3.1. Општи циљеви су:

- 1) висок ниво заштите здравља људи, као и заштита интереса потрошача и националне економије, кроз одржив и ефикасан прерађивачки сектор;
- 2) испуњавање општих захтева хигијене хране ЕУ, као и свих посебних захтева који се односе на храну животињског порекла и добробит животиња;
- 3) усклађеност са захтевима ЕУ у области заштите животне средине, укључујући заштиту од негативних ефеката производње и прераде хране животињског порекла;
- 4) припрема сектора производње хране за приступ и интеграцију на тржиште ЕУ, као и за прихватање правила Светске трговинске организације.

3.2. Специфични циљеви су:

- 1) унапређење хигијенских услова у објектима у којима се рукује храном животињског порекла;
- 2) несметана примена правила и стандарда ЕУ, уз консензус и сарадњу свих заинтересованих страна;
- 3) побољшање заштите здравља људи, животиња, као и заштите животне средине;
- 4) повећање конкурентности производа на домаћем и међународном тржишту;
- 5) промовисање једнаких услова конкурентности;
- 6) подизање свести и унапређење нивоа стручности свих заинтересованих страна за примену и спровођење прописаних захтева о добробити животиња;
- 7) побољшање и одржавање високог нивоа знања и компетентности надлежног органа у области безбедности хране;
- 8) очување традиционалних метода производње код субјеката у пословању храном у објектима малог капацитета.

3.3. Мере за унапређење објеката су:

- 1) формирање Централне радне групе одговорне за спровођење мера Националне стратегије, коју ће чинити представници задужени за област ветеринарског јавног

здравства, ветеринарске инспекције и правне службе, која ће припремити планове и документа за спровођење процеса унапређења објеката;

2) организација и спровођење програма обуке посебних инспекцијских тимова који ће бити овлашћени да врше процену објекта и друге активности у процесу категоризације објеката;

3) процена и категоризација објеката, и то: преглед објеката, процена структуралних услова објеката и сврставање у једну од четири категорије објеката.

4) припрема и достављање индивидуалних акционих планова за унапређење објеката од стране субјеката сврстаних у категорију 3 и њихова евалуација;

5) праћење процеса унапређења објеката.

3.4. Категорије објеката у односу на степен усаглашености са прописима ЕУ

Након завршеног процеса процене степена усаглашености прописима ЕУ, објекти се сврставају у једну од следећих категорија:

- категорија 1: објекат који је у сагласности са ЕУ прописима;

- категорија 2: објекат са мањим неусаглашеностима са ЕУ прописима које се могу отклонити у краћем временском периоду тј. у року од 6 месеци;

- категорија 3: објекат са неусаглашеностима за чије отклањање је потребан дужи временски период. Објекти су у обавези да израде акциони план за унапређење и доставе га Централној радној групи;

- категорија 4: објекти који нису у сагласности са прописима ЕУ и не могу да испуне стандарде ЕУ.

3.5. Централна радна група и инспекцијски тимови

Централна радна група биће носилац организације и координације посла унапређења објеката. После анализе података, из Централног регистра објеката, а на основу утврђеног броја објеката који ће ући у процес унапређења, Централна радна група одредиће колико је потребно инспекцијских тимова, који ће обављати процес категоризације, колико инспектора чини тим, као и план рада инспекцијских тимова. Централна радна група израдиће потребне процедуре и контролне листе у складу са прописима ЕУ, које ће бити коришћене у процесу унапређења.

Да би именовани инспекцијски тимови били у могућности да једнаким приступом изврше процену и категоризацију објеката, потребно је да прођу обуку и упознају се са контролним листама.

Да би се омогућило да јавност и све заинтересоване стране у овом процесу унапређења буду јасно информисане о Националној стратегији, спроводиће се кампање подизања свести, од стране субјеката у пословању храном, ветеринарских инспектора, удружења потрошача и других релевантних институција и служби.

Процена и категоризација објеката вршиће се на основу одлуке о вршењу процене и категоризације, а односиће се на услове за изградњу, уређење и опремање објекта.

У објектима који су сврстани у категорију 2, након 6 месеци посебни инспекцијски тимови извршиће поновну процену и на основу затеченог стања категоризоваће објекат у категорију 1. или категорију 3.

За све објекте, који су сврстани у категорију 3, субјекти у пословању храном доставиће, преко посебних инспекцијских тимова, Централној радној групи индивидуалне акционе планове за унапређење објеката до тачно одређеног датума за доставу. У

индивидуалном акционом плану биће јасно дефинисани рокови за отклањање уочених неусаглашености.

Надлежни орган ће прегледати акционе планове и дати привремено одобрење на основу позитивно оцењеног акционог плана. Крајњи рок за отклањање свих неусаглашености је 31. децембар 2021. године.

Објекти који ће бити сврстани у категорију 4, неће моћи да обављају делатност за коју су до тада имали сагласност и одобрење МПЗЖС и додељен ветеринарски контролни број, односно биће брисани из Регистра одобрених објеката Управе за ветерину, укинуће им се ветеринарски контролни број и забраниће им се обављање делатности.

3.6. Субјекти у пословању храном који су укључени у процес унапређења објеката

У процес процене и категоризације биће укључени сви објекти у којима се послује храном животињског порекла и који у складу са посебним захтевима за хигијену хране животињског порекла ЕУ морају бити одобрени за стављање хране на тржиште ЕУ.

Након извршене процене и категоризације и прикупљања свих података о објектима, Управа за ветерину донеће одлуку који објекти се изузимају из процеса унапређења, применом принципа флексибилности, односно могућности прилагођавања или одступања од захтева утврђених у законодавству ЕУ, а који могу да се примењују на објекте у којима се производе традиционални производи, као и на одређене објекте малог капацитета.

Принципи флексибилности, дефиниција субјекта у пословању храном малог капацитета, традиционални производи и традиционална производња, као и одређивање географски удаљених подручја биће препознати и развијени и у националном законодавству у складу са захтевима ЕУ.

Представници сектора производње и прераде меса и млека сматрају да ће им следећа питања бити највећи изазови у процесу унапређења објеката:

1) потпуна примена усаглашених националних прописа са општим и посебним условима хигијене хране ЕУ;

2) потпуна и правремена информисаност о обавезама и могућностима субјеката у пословању храном у складу са прописима о хигијени хране и добробити животиња; потпуна и правремена информисаност о могућностима претприступне финансијске помоћи из фондова ЕУ и националних мера подршке.

4. МЕХАНИЗМИ СПРОВОЂЕЊА НАЦИОНАЛНЕ СТРАТЕГИЈЕ

4.1. Институционални механизми

Спровођење Националне стратегије кључни је процес који следи након усвајања Стратегије.

Институционални механизми за процес унапређења обухватиће следеће:

1) усвајање прописа из оквира националног законодавства и пратећих докумената (водича, процедура, контролних листа, итд.), који се односе на процес унапређења објеката у складу са захтевима ЕУ. Ово је предуслов за процес унапређења;

2) примену принципа флексибилности, односно могућности прилагођавања или одступања од захтева утврђених у законодавству ЕУ, а који може да се примењује на објекте у којима се производе традиционални производи, објекте са посебним географским ограничењима, као и на одређене објекте малог капацитета;

3) укључивање свих заинтересованих страна кроз рад Савета за унапређење сектора производње хране да би се осигурала транспарентност и прихватање процеса унапређења

објеката;

4) спровођење кампање подизања свести усмерене на све заинтересоване стране (субјекти у пословању храном, инспектори, потрошачи);

5) успостављање система за процену, категоризацију и унапређење објеката од стране МПЗЖС, а преко Управе за ветерину;

6) јачање институционалних капацитета надлежног органа (на централном, регионалном и локалном нивоу), како би се осигурао јединствен приступ;

7) разматрање и припрема националних и међународних финансијских извора како би се подржало унапређење објеката;

8) коришћење успостављеног механизма координације између надлежног органа и службе задужене за ИПАРД програм.

Успешно спровођење Националне стратегије унапређења објеката, подразумева јасно дефинисане задатке и одговорности свих заинтересованих страна. Од кључне важности је доследна примена Акционог плана за спровођење Националне стратегије, као и обезбеђење финансирање, праћење и ревизија.

МПЗЖС, кроз уже организационе јединице, успоставиће систем спровођења, праћења и верификације процеса унапређења објеката контролом и надзором над применом мера поступања у процесу унапређења, предузимањем активности у складу са захтевима прописа ЕУ и праћењем степена реализације акционих планова субјекта и рада Савета за унапређење сектора за производњу хране.

Субјекти у пословању храном имају одговорност за потпуну испуњеност законских услова у свакој фази производње, прераде и промета хране. Како би осигурали испуњеност захтева за безбедност хране, у обавези су да припреме индивидуалне акционе планове за унапређење својих објеката, праћење реализације активности и спроведених мера, у циљу испуњења захтева прописа ЕУ.

Удружења субјеката у производњи хране треба да имају главну улогу у подршци својим члановима, кроз праћење усаглашавања и примене стандарда, подршку у процесу интеграције у европско и светско тржиште, предлагање мера за заштиту интереса прерађивачке индустрије и помоћ код апликација за добијање средстава из претприступних и националних фондова.

Институционална одговорност за извештавање о напретку и спровођењу Националне стратегије су редовни извештаји о напретку и спровођењу планираних мера. Инспекцијски тимови ће редовно подносити извештаје Централној радној групи која ће након тога извештавати МПЗЖС о статусу унапређења објеката два пута годишње.

МПЗЖС је у обавези да на годишњем нивоу доставља Европској комисији извештај о напретку и спровођењу Националне стратегије и степену усаглашености објеката у односу на ЕУ захтеве.

4.2 Индикатори за праћење реализације стратешких циљева

Како би се задати циљеви Стратегије могли правилно применити, неопходна је редовна контрола напретка у реализацији постављених стратешких циљева јер се овим процесом обезбеђује се да се на време предузму неопходна прилагођавања услед непредвиђених околности.

Напредак у остваривању стратешких циљева, односно приоритетних мера спроводи се процесом провере индикатора за спровођење мера, достигнути резултати у задатом временском оквиру и утицај Стратегије на промене у области где се примењује.

Поступци мерења напретка у достизању циљева у оквиру Стратегије, односи се на:

- 1) процену напретка предвиђених активности;
- 2) процену релевантности и ефективности;
- 3) улазне и податке за прилагођавање у активностима где је то потребно, како би се обезбедило остваривање циљева;
- 4) анализа разлика између очекиваних резултата и коначних резултата;
- 5) обавештавање јавности о оствареним резултатима.

Поступци мерења напретка се по правилу спроводе након процеса мониторинга, извештавања и ревизије програмских циљева и решења. Индикаторима за мерење напретка Стратегије треба да се процењују њене следеће карактеристике:

- 1) релеванност, односно да ли Стратегија доприноси приоритетним потребама заинтересованих страна. Потребно је проценити у којој су мери циљеви и мере усмерени на решавање кључних проблема сектора производње хране у постојећим условима (који се могу мењати током њене примене), као и да ли су циљеви у складу са националним развојним приоритетима;
- 2) ефикасност, односно да ли је достигнута вредност резултата који су произишли из спровођења Стратегије у односу на уложене активности и учинак ангажованих страна. Циљ провере ефикасности је да се процени да ли је усвојени приступ најефикаснији могући.
- 3) ефекти и утицај, односно да ли је достигнути степен ефикасности користан за заинтересоване стране применом Стратегије. У том се процесу морају да се процене ефекти и утицаји свих мера и активности, свих видова интервенције на друштвене, економске, еколошке и остале развојне циљеве;
- 4) одрживост, односно процена последице резултата остварених Стратегијом у смислу њихове дугорочности; мери одрживост постављених циљева, решења и активности у дугорочној перспективи, укључујући и могуће ризике.

Надзор над процесом евалуације спроводи Централна радна група која је задужена за оперативно управљање спровођењем Стратегије, од њеног усвајања, преко одобрења резултата периодичних извештаја о процени реализације задатих циљева, па до одлучивања о неопходним корективним мерама.

Наведени сет индикатора дефинисан је на нивоу стратешких циљева, при чему се имало у виду да они прате могућности континуираног или периодичног праћења стања у појединим сегментима (видети Табелу 3).

Табела 3.1 – индикатора за праћење стратешких циљева и резултата спровођења Стратегије - Општи циљеви:

Редни број	Стратешки циљеви	Почетна вредност	Индикатора за праћење/мерљиви резултати	Извор праћења
1.	Висок ниво заштите здравља људи, као и заштита интереса потрошача и националне економије, кроз одржив и ефикасан прерађивачки сектор;	У 2015. години евидентирано је 262.620 оболелих	– Смањен број оболелих од болести које се преносе храном за 50%	– Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“
2.	Испуњавање општих захтева хигијене хране ЕУ, као и свих посебних захтева који се односе на храну животињског порекла и добробит животиња;	1500 објеката одобрених за унутрашњи промет	– Смањен број неусаглашености у складу са хигијеном хране и добробити животиња за 50% – Повећан број субјеката у пословању храном за 10%	– Извештаји ветеринарске инспекције – Министарство пољопривреде и заштите животне средине/Управа за ветерину

		48 објеката одобрених за извоз у ЕУ	– Повећан извоз из унапређених објеката за 50%	– Министарство пољопривреде и заштите животне средине/Управа за ветерину
3.	Усклађеност са захтевима ЕУ у области заштите животне средине, укључујући заштиту од негативних ефеката производње и прераде хране животињског порекла;	80% прописа је усклађено са прописима ЕУ	– Прописи из области безбедности хране који су усаглашени са ЕУ законодавством су усвојени и објављени у Службеном гласнику-100% усклађени прописи	– Министарство пољопривреде и заштите животне средине/Управа за ветерину – Извештаји ЕУ Делегације
			– Смањен број неусаглашености у складу са законодавством из области безбедности хране и добробити животиња за 80%	– Извештаји ветеринарске инспекције
4.	Припрема сектора производње хране за приступ и интеграцију на тржиште ЕУ, као и за прихватање правила Светске трговинске организације	– 80% прописа је усклађено са прописима ЕУ	– Прописи из области безбедности хране који су усаглашени са ЕУ законодавством су усвојени и објављени у Службеном гласнику-100%	– Министарство пољопривреде и заштите животне средине/Управа за ветерину – Извештаји ЕУ Делегације

			усклађени прописи	
--	--	--	-------------------	--

Табела 3.2 – индикатора за праћење стратешких циљева и резултата спровођења Стратегије - Специфични циљеви:

Редни број	Специфични циљеви	Почетна вредност	Индикатора за праћење/мерљиви резултати	Извор праћења
1.	Унапређење хигијенских услова у објектима у којима се рукује храном животињског порекла;	Тренутно је запослено 267 ветеринарских инспектора	– Повећање капацитета у инспекцијским службама за 20%	– Министарство пољопривреде и заштите животне средине/Управа за ветерину
		Нема категорисаних објеката	– Број објеката који је оцењен и сврстан у одређену категорију – 100% категорисани – Повећање броја објеката који су сврстани у Категорију 1 за 50%	– Извештаји ветеринарске инспекције – Извештаји Централне радне групе
2.	Несметана примена правила и стандарда ЕУ, уз консензус и сарадњу свих заинтересованих страна;	Основан је Савет за унапређење сектора хране	– Одржани састанци са Саветом за унапређење сектора хране – укупно 6 састанака	– Министарство пољопривреде и заштите животне средине/Управа за ветерину

		Планиране су кампање јачања свести	– Спроведене кампање јачања свести – 4 кампање	– Министарство пољопривреде и заштите животне средине/Управа за ветерину
		Припремљени су нацрти водича за субјекте у пословању храном	– Израђени водичи за субјекте у пословању храном	– Министарство пољопривреде и заштите животне средине/Управа за ветерину
3.	Повећање конкурентности производа на домаћем и међународном тржишту;	Заклано стоке у 2015.години:162.000 говеда, 2.218.000 свиња, 70.000 оваца 39.339.0живине Произведено је 1.501.000 тона млека	– Повећање производње у објектима за производњу хране за 20% – Повећан извоз из унапређених објеката за 30%	Завод за статистику
4.	Промовисање једнаких услова конкурентности;	Нема почетног стања	– Стални надзор над спровођењем од стране Централне радне групе – Спроведене обуке за инспекторе	– Извештаји Централне радне групе два пута годишње – Министарство пољопривреде и заштите животне средине/Управа за ветерину
5.	Подизање свести и унапређење нивоа стручности свих заинтересованих	Планиране су кампање јачања свести	– Спроведене кампање јачања свести - 4 кампање	– Министарство пољопривреде и заштите животне

	страна за примену и спровођење прописаних захтева о добробити животиња;	Планиране су обуке за кампању јачања свести	– Одржане посебне обуке за инспекторе за примену и спровођење прописаних захтева о добробити животиња – укупно 8 обука	средине/Управа за ветерину
6.	Побољшање и одржавање високог нивоа знања и компетентности надлежног органа у области безбедности хране;	Планиране су континуиране обуке за инспекторе и субјекте у пословању храном	– Одржане обуке за инспекторе и субјекте у пословању храном за примену прописаних захтева у области безбедности хране – минимум 2 обуке годишње	– Министарство пољопривреде и заштите животне средине/Управа за ветерину
7.	Очување традиционалних метода производње код субјеката у пословању храном у објектима малог капацитета.	Не постоји пропис о примени принципа флексибилности код произвођача малих количина	– Припремљен и објављен Правилник о примени принципа флексибилности код произвођача малих количина у II кварталу 2017.год	– Министарство пољопривреде и заштите животне средине/Управа за ветерину

5. АКЦИОНИ ПЛАН

Национална стратегија садржи и Акциони план за спровођење Националне стратегије за унапређење објеката у којима се послује храном животињског порекла у периоду од 2016. до 2021. године, који је дат у Табели 3. - Акциони план са мерама за спровођење Националне стратегије.

Наведени акциони план садржи мере за реализацију смерница Националне стратегије, индикаторе, рок и основне носиоце реализације.

Табела 4. – Акциони план са мерама за спровођење Националне стратегије

	Мере за спровођење Националне стратегије	Индикатори	Рок за спровођење мера	Носилац активности	Извори финансирања и висина средстава у 2017. години	Извори финансирања и висина средстава у 2018. години	Извори финансирања и висина средстава у 2019. години	Извори финансирања и висина средстава у 2019. години
1.	формирање централне радне групе, посебних инспекцијских тимова и обука	Одлука о именовану чланова централне радне групе и тимова Одржане обуке за формиране инспекцијске тимове	I квартал 2017. године	МПЗЖС	буџет РС за ову меру нису планирана додатна средства	буџет РС за ову меру нису планирана додатна средства	буџет РС за ову меру нису планирана додатна средства	буџет РС за ову меру нису планирана додатна средства
2.	процена и категоризација објеката	објекти оцењени и сврстани у одређене категорије	III квартал 2017. године	МПЗЖС	буџет РС за ову меру су планирана додатна средства у износу од 700.000,00 динара	буџет РС за ову меру су планирана додатна средства у износу од 300.000,00 динара	буџет РС за ову меру су планирана средства у износу од 300.000,00 динара	буџет РС за ову меру су планирана средства у износу од 700.000,00 динара
3.	припрема и достављање индивидуалних акционих планова за унапређење објеката од стране субјеката	индивидуални акциони планови достављени централној радној групи	IV квартал 2017. године	субјекат у пословању храном	сопствени извор и/или претприступни и фондови ЕУ	сопствени извор и/или претприступни фондови ЕУ	сопствени извор и/или претприступни фондови ЕУ	сопствени извор и/или претприступни фондови ЕУ
4.	праћење процеса унапређења објеката	усклађеност са роковима из индивидуалних акционих планова субјеката у пословању храном	континуирано	МПЗЖС	буџет РС планирана средства за ову меру су наведена у тачки 2. Табеле 4. Акциони план са мерама за	буџет РС планирана средства за ову меру су наведена у тачки 2.	буџет РС планирана средства за ову меру су наведена у тачки 2. Табеле 4. Акциони	буџет РС планирана средства за ову меру су наведена у тачки 2. Табеле 4. Акциони

					спровођење Националне стратегије, из разлога што су мере из тачке 2. и из тачке 4. директно повезане	Табеле 4. Акциони план са мерама за спровођење Националне стратегије, из разлога што су мере из тачке 2. и из тачке 4. директно повезане	план са мерама за спровођење Националне стратегије, из разлога што су мере из тачке 2. и из тачке 4. директно повезане	план са мерама за спровођење Националне стратегије, из разлога што су мере из тачке 2. и из тачке 4. директно повезане
--	--	--	--	--	--	--	--	--

6. ЗАВРШНИ ДЕО

Ради унапређења стања у објектима у којима се послује храном животињског порекла неопходно је континуирано праћење и оцењивање реализације дефинисаних смерница и мера.